

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Gfv.VI.30.067/2022/4.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Csőke Andrea előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

A felperes: ...

A felperes jogi képviselője: Dr. Kallai Pál Sándor ügyvéd

Az alperes: ...

Az alperes jogi képviselője: Lohn Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lohn Balázs ügyvéd)

Az **Az eljárás tárgya:** szerződés létre nem jöttének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.205/2021/8/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 18.G.40.140/2019/61-II.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2.567.000 (kétfmillió-ötszázhatvanhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak, felhívásra 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a D... Zrt. felé fennálló kötelezettségeinek teljesítése érdekében az alperessel mint vállalkozóval 2013. november 13. napján vállalkozási szerződést kötött a D... Zrt. részére tüzelőanyag beszállítására vonatkozóan. A vállalkozási szerződés záradéka értelmében a D... Zrt. készfizető kezességet vállalt a felperes nemteljesítése esetére.

[2] A felperes az alperes felé a vállalkozási szerződésből eredő 293.410.481 forint összegű tartozását, valamint a D... Zrt. készfizető kezességre vonatkozó kötelezettségvállalását a 2015. január 20. napján kelt tartozáselismerő nyilatkozatában elismerte. Az alperes a fabeszállításból eredő 150.633.831 forint tartozás megfizetése iránt pert indított a D... Zrt.-vel szemben a Debreceni Törvényszék előtt.

[3] A felperes engedményezőként az alperes engedményessel 2015. szeptember 14. napján engedményezési szerződést kötött, amelynek 1. pontjában a felperes elismerte, hogy az engedményes felé fennálló tartozása 293.410.481 forint. A 2. pontban a felek rögzítették, hogy az engedményezőnek a D... Zrt.-vel szemben ezen összeget meghaladó mértékű követelése áll fenn vételár és vállalkozói díj jogcímen. Az engedményező a D... Zrt.-vel szemben fennálló követelésből 293.410.481 forintot és járulékait, illetve az addig felmerült kamatokat engedményezte. A szerződés 3. pontja szerint az engedményezésre 293.410.481 forint vételár megfizetése ellenében kerül sor, amely összeget az engedményes beszámítással fizetett meg az engedményezőnek.

[4] A felperessel szemben 2015. november 20. napján felszámolás indult, amelyben a D... Zrt. 934.050.868 forint összegű hitelezői igényt jelentett be.

[5] Az alperes a 2016. május 26. napján kelt levelében értesítette D... Zrt.-t, hogy a felperes a D... Zrt.-vel szemben fennálló tartozásából 293.410.481 forint összegű követelést rá engedményezett és felhívta a figyelmet arra, hogy az értesítés kézhezvételét követően kizárólag a részére teljesítsen.

[6] Az engedményezési nyilatkozatot 2016. május 27. napján közjegyző hitelesítette.

[7] A felszámoló 2016. július 5. napján kelt nyilatkozatában a D... Zrt. hitelezői igényébe beszámította a felperesnek a D... Zrt.-vel szemben fennállt 891.123.158 forint összegű követelését és megállapította, hogy a beszámítást követően a hitelező fennálló „f” kategóriás igénye 42.927.710 forint.

[8] A felperes felszámolója a 2018. július 30. napján kelt levelében tájékoztatta az alperest, hogy a 2015. szeptember 14. napján kelt engedményezési nyilatkozatot és az abban hivatkozott engedményezési szerződést semmisnek tekinti, tájékoztatta továbbá arról, hogy a kötelezett kiegyenlítette a követelést a részére, amelyre a felperessel szembeni ellenkövetelés beszámításával került sor. Leveléhez csatolta az engedményezési szerződéstől való elállást tartalmazó nyilatkozatot arra hivatkozva, hogy az ellenérték megfizetésére nem került sor.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

[9] A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a 2015. szeptember 14. napjára keltezett engedményezési nyilatkozat, illetve az abban hivatkozott engedményezési szerződés nem jött létre a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:63. § (1)-(2) bekezdése alapján. Másodlagosan a keresete a felek között létrejött, 2015. szeptember 14. napjára keltezett engedményezési nyilatkozatban hivatkozott engedményezési szerződés jogszabályba ütközés folytán [a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3. §], harmadlagosan színleltetés miatt [Ptk. 6:92. § (2) bekezdés], míg negyedlegesen jóerkölcsbe ütközése okán [Ptk. 6:96. §] fennálló érvénytelenségének megállapítására irányult. Jogkövetkezményeként kérte annak megállapítását, hogy a felperes minősül az engedményezési nyilatkozatban megjelölt követelések jogosultjának és ennek türéseire kérte kötelezni az alperest. Ötödleges keresete annak megállapítására irányult, hogy a peres felek között létrejött engedményezési nyilatkozatban hivatkozott engedményezési szerződés a felperes elállására tekintettel a szerződés megkötésének időpontjára visszamenőleges hatállyal megszűnt [Ptk. 6:140. § (1) bekezdés]; az alperest kérte ennek türéseire kötelezni.

[10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte; az érvénytelenség megállapítása esetében a szerződés érvényessé nyilvánítását tartotta indokoltnak.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 5.134.000 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 1.500.000 forint le nem rótt eljárási illetéket.

[12] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, kötelezte a feleprest, hogy fizessen meg az alperesnek 1.500.000 forint ügyvédi munkadíjat és az államnak 2.500.000 forint fellebbezési illetéket.

[13] Megállapította, hogy olyan eljárási szabálysértés nem történt, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott és az elsőfokú eljárás megismétlését vagy kiegészítését tette volna szükségessé. További bizonyításra nem volt szükség, az elsőfokú bíróság a tényállást a perben érvényesített igény eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, a szükségtelen bizonyítást pedig helyesen mellőzte, indokát adva egyúttal a döntésének. Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével és annak jogi indokolásával az ítélet tábla az alábbi kiegészítésekkel értett egyet.

[14] A fellebbezés lényegében az elsőfokú ítéletben foglalt megállapítások felülmérlegelése irányult a bizonyítás eredményének okszerűtlenségére figyelemmel. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság vizsgálta azokat a bizonyítékokat és perben jelzett problémaköröket, amelyekre a felperes hivatkozott, a bizonyítékokat a maguk összességében helyesen értékelte, valamint helyesen mellőzte a szükségtelen bizonyítást is, a felperes fellebbezésében nem jelölt meg az egyes kereseti kérelmeihez kapcsolódóan olyan további körülményt az alábbiak szerint, amely lehetővé tette volna az ítélet tábla számára mindezek felülmérlegelését.

[15] Az elsődleges, a szerződés létre nem jöttének megállapítására irányuló kereset tekintetében kiemelte: a felperes keresete akkor vezethetett volna eredményre, ha kétséget kizáróan bizonyítja, hogy a perbeli szerződést nem csupán később, hanem 2015. november 20. napja után, vagyis a felszámolás kezdő időpontját követően írták alá. A szerződés ezen okra visszavezethető, a képviseleti jog hiányával összefüggésbe hozható, vélt létre nem jöttével kapcsolatosan azonban tényállítást, illetve jogállítást nem tett, keresetlevelében maga adta elő, hogy legkésőbb 2015. szeptember 18-án volt egy ajánlat, amit az alperes szeptember 22-én megkapott. Mindebből a felperes érvelése alapján lehetne arra is következtetést levonni, hogy a megállapodás a keletkezés időpontját követően jött létre, azonban a szerződés létre nem jöttére nem.

[16] A másodlagos keresettel összefüggésben az ítélet tábla álláspontja szerint azonban az üzletszerű követelésvásárlási tevékenység megvalósulásának, a Hpt. felperes által hivatkozott rendelkezésének érdemi vizsgálatára az adott esetben nem volt szükség.

[17] A harmadlagos és negyedleges kereset kapcsán annak volt döntő jelentősége, hogy a csodeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. tv. (a továbbiakban: Cstv.) 40. § (1) bekezdésében meghatározott igényérvényesítési határidő elmulasztása jogvesztéssel járt, ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt ítéletében. A per adatai nem támasztják alá olyan többlettényállási elem fennállását, amely lehetővé tenné a szerződés jóerkölcsbe ütközésének, vagy színleltségének megállapítását. A felszámoló részére történő iratátadás elmulasztásának ténye, illetve a cégek közötti összefonódás, valamint az előadott egyéb

körülmények ilyen többlettényállásként nem értékelhetők (BH2017. 233); a perben a felperes azokkal a körülményekkel indokolta a szerződés jóerkölcsbe ütközését, illetve színleltségét, amelyeket a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja rögzít.

[18] Az ötödleges kereset vonatkozásában kifejtette, hogy az engedményezési szerződés a fentiek szerint érvényesen létrejött, s a felek beszámításra vonatkozó megállapodásával teljesedésbe is ment.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet – elsőfokú ítéletre is kiterjedő – hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[20] Állította, hogy nem került sor a kereseti kérelem teljeskörű elbírálására; sem a kereseti kérelmek, sem az érvelések, sem a bizonyítékok nem kerültek elbírálásra, ami sérti a felperes jogmegóváshoz való jogát; jogsérelem érte, hogy a bíróság elutasította a szakértő kirendelése iránti indítványát és tévesen értékelte a tanúvallomásokat; az ítéleti döntések nincsenek összhangban a jelen perben hozott egyéb döntésekkel és a Kúria, valamint az EU Bíróságnak a láncügyletek színlelt voltára vonatkozó egyéb döntéseivel és az adóügyi gyakorlattal; a másodfokú bíróság tárgyalási idézése nem érkezett meg a felpereshez, ezért nem tudott részt venni rajta; a másodfokú eljárás során az alperes olyan bizonyítékra hivatkozott, amely a felperes előtt nem volt ismert.

[21] Az ítéleti döntés egészére kiható és azt befolyásoló jog- és érdeksérelemnek jelölte meg, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 277. § és 278. § (2) bekezdése (szavahihetőség, befolyástól mentesség, közvetlen érdekelttség) figyelmen kívül hagyása mellett az ítéletek két nyilvánvalóan elfogult tanú egymással összhangban nem álló vallomásának téves értékelése alapján hoztak döntést minden más bizonyíték figyelmen kívül hagyása mellett. A bizonyítékok együttes értékelésére semmilyen formában nem került sor.

[22] Állította, hogy a másodfokú bíróság döntése nincs összhangban a Fővárosi Ítéltábla más tanácsa, illetve a Kúria döntéseivel, mert a keresetben megmutatta, hogy összesen négy engedményezési megállapodást kötött a felperesi ügyvezető – az egyik tanú -, közel 800 millió forint összegben ugyanazon személyi összefonódással érintett érdekeltiségekkel.

[23] Felülvizsgálati kérelmében álláspontját részletesen indokolta is.

[24] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem visszautasítását kérte, mert a jelen per vagyoni jogi per, a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre hivatkozással és jogi indokolással hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét és a felperes nem terjesztett elő engedélyezési kérelmet. Másodlagosan részletesen kifejtett álláspontjának ismertetésével a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[25] A Kúria előrebocsátja, hogy a másodfokú bíróság részben eltérő indokolással hagyta helyben az elsőfokú ítéletet, a felperesnek ezért nem kellett engedélyezés iránti kérelmet előterjesztenie.

[26] A jogerős ítéletet a Kúria a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 423. § (1) bekezdése szerint.

[27] Elsőként rámutat, hogy a Pp. 413. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemnek – egyebek mellett – tartalmaznia kell: b) a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja; továbbá c) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér.

[28] A Kúria következetes gyakorlata szerint a rendkívüli jogorvoslati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása. Az előbbivel szemben az a követelmény érvényesül, hogy a fél a felülvizsgálati kérelmében pontosan jelölje meg azt a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek a megsértésére hivatkozik. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében pedig a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szabad szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatban részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját. A felülvizsgálati kérelem előbbiekben vizsgált tartalmi elemeinek jelentősége abban jelölhető meg, hogy ezek jelenítik meg a félnek a rendkívüli perorvoslati eljárás keretében orvosolni kért jogsérelmeit. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékosága esetén a Kúria nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a felülvizsgálati kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a Kúria felülbírálati lehetőségének a tartalmi és perjogi kereteit is. Ha a felülvizsgálati kérelem előterjesztője többféle jogszabálysértésre is hivatkozik, valamennyi hivatkozásának külön-külön maradéktalanul rendelkeznie kell a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott feltételekkel, a hiányos hivatkozást a Kúria érdemben nem vizsgálja [1/2016. (II. 15.) PK. vélemény 3., 4. pont].

[29] A felperes felülvizsgálati kérelmében többféle jogszabálysértésre is hivatkozott, azonban kizárólag az egyik, a tanúk meghallgatását sérelmező hivatkozásához kapcsolódóan jelölte meg a szerinte megsértett jogszabályhelyeket. A felülvizsgálati kérelem többi hivatkozása ezért az előzőekben részletezettekre tekintettel – a felülvizsgálati kérelem tartalmi hiányosságai miatt – érdemben nem vizsgálható.

[30] A tanúk kapcsán a felperes felülvizsgálati kérelmében elfogultságukra, valamint arra hivatkozott, hogy vallomásuk téves, önellentmondásos volt, egymással sem állt összhangban,

mindezeket azonban az eljáró bíróságok nem értékelték, az egyéb bizonyítékokat pedig figyelmen kívül hagyták, és nem folytatták le a további szükséges bizonyítást sem. E hivatkozásaihoz kapcsolódóan összesen két konkrét jogszabályhelyet, a Pp. 277. §-át és 278. § (2) bekezdését jelölte meg.

[31] A Pp. 277. §-a azonban a bizonyításfelvétel helyét szabályozza, e vonatkozásban pedig a felperes nem adott elő semmiféle olyan jogsérelmet, amely vizsgálható lenne. Nem merült fel adat arra vonatkozóan, a felülvizsgálati kérelem sem tartalmaz olyan állítást, hogy a bíróság nem a tárgyaláson folytatta volna le a bizonyítási eljárást vagy egyébként eltért volna a bizonyításfelvétel helyére vonatkozó szabályoktól.

[32] A Pp. 278. § (2) bekezdése a bizonyításfelvétel szabályai között arról rendelkezik, hogy a bíróság nyilatkoztatja a közreműködőket és hozzájuk, valamint a felekhez kérdéseket intézhet a ténybeli nyilatkozataik valós tartalmának tisztázása, a közreműködő szavahihetőségének és illetéktelen befolyástól való mentességének ellenőrzése, a tudomásszerzés körülményeinek, illetve az okirat vagy más bizonyítási eszköz hitelességét érintő körülményeknek a feltárása érdekében. A felülvizsgálati kérelemben azonban – amint az a kérelem indokolásából kitűnik –, a tanúvallomások értékelését és azt kifogásolta a felperes, hogy a bíróság miért nem tárta fel a tényállást. A megjelölt megsértett jogszabályhely tehát a felülvizsgálati kérelem szöveges hivatkozásaihoz tartalmilag nem kapcsolódik, adekvát jogszabályhelyet pedig a felperes nem jelölt meg.

[33] Összefoglalva tehát: a megjelölt konkrét jogszabályi rendelkezések megsértése nem állapítható meg, a szövegesen előadott jogszabálysértésekre vonatkozó jogszabályhely pedig a felülvizsgálati kérelemben nem szerepel, ezért azok érdemben nem vizsgálhatók.

[34] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[35] A felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek a 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) és c) pontjai és (5) bekezdése szerint megállapított ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni.

[36] Az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59. § (1) bekezdése értelmében a felperes viseli.

[37] A Kúria tárgyaláson kívül hozta meg határozatát.

Budapest, 2022. június 28.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Simonné dr.
Gombos Katalin s.k. bíró